

Asia: OM 27/41/2015

Mietintö ”Luottamuksellisen viestin salaisuus”

Lausunto

Lausuntonne mietinnöstä ”Luottamuksellisen viestin salaisuus”

Oikeusministeriön lausuntopyyntö 1.11.2016 dnro OM 27/41/2015

Mietintö ”Luottamuksellisen viestin salaisuus”; puolustusministeriön lausunto

Oikeusministeriö on viitekohdassa mainitussa kirjeessään pyytänyt lausuntoa 28.9.2015 asetetun asiantuntijatyöryhmän mietinnöstä. Työryhmä ehdottaa perustuslain 10 §:ää muutettavaksi niin, että siihen lisättäisiin uusi 4 momentti, johon koottaisiin säännökset luottamuksellisen viestin salaisuuden rajoittamisen edellytyksistä. Lailla voitaisiin ehdotuksen mukaan säätää välttämättömistä rajoituksista viestin salaisuuteen yksilön tai yhteiskunnan turvallisuutta taikka kotirauhaa vaarantavien rikosten torjunnassa, oikeudenkäynnissä, turvallisuustarkastuksessa ja vapaudenmenetyksen aikana sekä tiedon hankkimiseksi sotilaallisesta toiminnasta taikka sellaisesta muusta toiminnasta, joka vakavasti uhkaa kansallista turvallisuutta.

Puolustusministeriö toteaa lausuntonaan kunnioittavasti seuraavan.

Työryhmän ehdotus liittyy puolustusministeriön asettamaan lainsäädäntöhankkeeseen, jonka tavoitteena on parantaa puolustusvoimien tiedonhankintaa puolustusvoimien tehtäviin liittyvistä vakavista kansainvälisistä uhista siten, että puolustusvoimilla olisi toimivaltuudet ulkomaan henkilötiedusteluun ja tietojärjestelmätiedusteluun sekä tietoliikennetiedusteluun. Hankkeen tehtävänä on valmistella ehdotus sotilastiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi.

Oikeusministeriön ja puolustusministeriön lainsäädäntöhankkeiden valmistelua on sovitettu yhteen ja puolustusministeriön edustaja on osallistunut työryhmän työhön pysyvänä asiantuntijana.

Puolustusministeriö kannattaa perustuslain 10 §:n muuttamista mietinnössä ehdotetulla tavalla. Ehdotettu sääntely mahdollistaisi sotilastiedusteluviranomaisten luottamuksellisen viestinnän salaisuuden suojaa rajoittavia toimivaltuuksia koskevan tavallisen lain tasoisen sääntelyn. Puolustusministeriö pitää myös perusteltuna ja puolustusvoimien lakisäätöiden tehtävien kannalta tarkoituksenmukaisena, että tiedustelutiedon hankkiminen sotilaallisesta toiminnasta ei edellyttäisi välitöntä uhkaa vaan sotilaallisen toiminnan seuranta voisi tapahtua pitkäjänteisesti.

Mietinnön ehdotus ei sallisi rajoittamatonta ja yksilöimätöntä puuttumista luottamuksellisen viestin salaisuuteen. Puolustusministeriö tulee omassa hankkeessaan huolehtimaan, että valmisteltavana olevassa sotilastiedustelua koskevassa sääntelyssä noudatetaan perusoikeuksien rajoitusedellytyksiä, ihmisoikeusvelvoitteita ja Euroopan unionin oikeutta.

Mietinnössä ehdotetaan, että perustuslain muutos tulisi voimaan 1.1.2020. Puolustusministeriö pitää tarpeellisena, että jatkovalmistelussa arvioidaan kuitenkin perusteellisesti, onko tarvetta perustuslain kiireelliselle muuttamismenettelylle.

Koska puolustusvoimien sotilastiedusteluviranomaisilla on operatiivinen tarve tiedustelua koskevan lainsäädäntökokonaisuuden mahdollisimman nopeaan voimaantuloon, puolustusministeriön näkemyksen mukaan vähintään muut kuin perustuslain muuttamista edellyttävät tiedustelulainsäädäntökokonaisuuteen sisältyvät tavallisen lain tasoiset säännösehdotukset tulisi saattaa voimaan mahdollisimman pian kuluva vaalikauden aikana.

Puolustusministeriöllä ei ole muuta huomautettavaa mietinnöstä.

Hallitusneuvos,

lainsäädäntöjohtajana   Hanna Nordström

Vanhempi hallitussihteeri   Minnamaria Nurminen

Nordström Hanna
Puolustusministeriö

Nurminen Minnamaria
Puolustusministeriö - hallintopoliittinen osasto